

Voorwoord van de gastredactie

Hoeveel bos is er, wat is de leeftijd van onze bossen, hoe zit het met de eigendomsverhouding? Er kunnen over het Nederlandse bos veel relevante vragen worden gesteld. Beantwoording van deze vragen is niet alleen noodzakelijk voor het formuleren van het bosbeleid, maar ook voor het beheer, voor onderzoeksdoel-einden en ten behoeve van de ruimtelijke ordening. Uitkomsten van een inventarisatie, die plaatsvond in de jaren 1980-1985, de vierde bosstatistiek, kunnen een belangrijke bijdrage hiertoe leveren.

Projecten als de vierde bosstatistiek zijn gezien hun lange duur alleen met grote krachtsinspanning realiseerbaar. De problemen waren daarbij velerlei. Deze betroffen o.a. het beschikbaar krijgen en houden van kwalitatief hoogwaardige menskracht en de organisatie en uitvoering van statistisch verantwoorde inventarisaties alsmede het verwerken van de ongeveer 7 miljoen gegevens. Door de gezamenlijke werkinspanning van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Staatsbosbeheer (SBB) kon de vierde bosstatistiek worden gerealiseerd. Apart dient daarbij het Rijksinstituut voor Natuurbeheer genoemd te worden, dat voor wat betreft het onderdeel natuurwetenschappelijke gegevens de inventarisatie uitvoerde en de gegevens bewerkte.

Al die jaren zijn de werkzaamheden begeleid door de zogenaamde commissie vierde bosstatistiek. De Commissie bestaat momenteel uit de volgende personen:

R. M. W. J. Nas, SBB, Utrecht, voorzitter

ir. L. Bunschoten, CBS, hoofdafdeling Landbouwstatistieken, secretaris

ir. J. J. Borgesius, De Dorschkamp

ir. W. P. Daamen, adviesbureau Daamen

ir. J. J. Jansen, extern deskundige (Vakgroep Boshuishoudkunde LU, Wageningen)

D. Meuldijk, CBS, hoofdafdeling Landbouwstatistieken

ir. F. J. Stuurman, SBB, Utrecht

dr. D. C. P. Thalen, RIN, Leersum

De heren F. B. van der Hoeven, T. M. Rijskes (beiden SBB) en J. K. R. van den Wijngaard (De Dorsch-

kamp) zijn eveneens lid geweest van de Commissie. De inventarisatie van de gegevens van de vierde bosstatistiek vond plaats in de jaren 1980 tot 1985. De eerste resultaten van het eerste deelonderzoek zijn in mei 1984 gepubliceerd. In 1985 verscheen de publikatie: De Nederlandse bosstatistiek, deel 1: de oppervlakte bos 1980-1983. Naar verwachting zullen de laatste gegevens eind 1987 openbaar zijn.

Hoewel alle uitkomsten uit de vierde bosstatistiek dus nog niet beschikbaar zijn leek het ons een goede gedachte om een serie artikelen te bundelen in één nummer van het NBT. De redactie van het NBT bleek gelukkig bereid haar medewerking te verlenen.

De verantwoordelijkheid van de artikelen berust bij de betreffende auteurs of de instanties waar zij werkzaam zijn. Zij geven aan hoe vanuit verschillende gezichtspunten informatie aan de statistiek kan worden ontleend. Het artikel van Bunschoten geeft inzicht in de geschiedenis van de bosstatistiek en de aanleiding voor het samenstellen van de vierde bosstatistiek. Rijskes en Daamen laten zien welke gegevens zijn geïnventariseerd en hoe de verzameling daarvan plaatsvond. Rijskes en Bunschoten gaan in hun artikel op enkele aspecten van het eerste deelonderzoek wat dieper in. Daamen, Rijskes en Jansen geven een nadere analyse van de uitkomsten. Hierbij gaan zij met name in op de veranderingen in het areaal bos en de eigendomsverhouding en op de potentiële kap. Dirkse en Thalen geven een toelichting op een aantal elementen die van belang zijn voor het natuurbehoud, zoals de aanwezige flora, de structuur van de bosterreinen en de menselijke beïnvloeding. Het is te hopen dat de gegevens van de vierde bosstatistiek, die veelzijdiger en toegankelijker zijn dan ooit en zich uitstekend lenen voor verdere bewerking, ook intensief gebruikt gaan worden. Wellicht kan dit themanummer u daarbij op weg helpen.

R. M. W. J. Nas, Staatsbosbeheer
L. Bunschoten, Centraal Bureau voor de Statistiek